

نوشته کریم پوپل

مقروضیت جدید و سابقه دولت افغانستان

جمهوری افغانستان پس از 14 جولای سال 1955 (1334 ه ش) عضویت صندوق وجهی بین المللی را کسب نموده و سالانه ازین مدرک طور ربعوار حق العضویت می پردازد. طبق اصولهای بین المللی قرضه های خارجی وابسته بر بنیاد توافق نامه بین کشوره یا بانکهای قرضه دهنده و جمهوری اسلامی افغانستان تنظیم میگردد. لازم است دولت افغانستان در توافق نامه ذکر نماید که قرضه در کدام بخش ها به مصرف میرسد، و کشور قرضه دهنده در مورد پروژه 100 فیصد باید بداند مقدار پول که به قرض میدهد در کدام پروژه ها به مصرف میرسد. تادیه قروض از طرف کشور قرضه دهنده به اقساط مطابق قرارداد تادیه و قابل بازپرداخت میباشد. به طور عموم قرضه های جمهوری اسلامی افغانستان در پروژه های انکشافی بمصرف رسیده است و به دو نوع میباشد.

قرضه های بدون مفاد

قرضه های بدون مفاد قرضه های را گویند که اقساط اصل قرضه آن قابل باز پرداخت است، این گونه قرضه مربوط صندوق انکشافی سعودی میباشد. زیاده در بین کشور های اسلامی مروج است.

قرضه های دارای مصارف اداری و مفاد

در صورت عدم استفاده قروض قرضه های دارای مصارف اداری سال دو بار " شش ماه در شش ماه " با اقساط و مصارف اداری مطابق عقد قرار داد قابل بازپرداخت است، این بانکها عبارتند از بانک انکشاف آسیائی، بانک انکشاف اسلامی و بانک جهانی میباشد. در بعضی موارد دولت افغانستان نتوانسته است ازین پولها استفاده نماید لازم است. یک فیصدی مشخص فیس می پردازد، که بنام فیس تعهد یاد میشود و تمام قرضه های بانک جهانی تحت این شرایط میاید. این فیس ها در تمام کشور ها یکسان میباشد. در سال های اخیر این فیس نزدیک به صفر تقرب نموده است.

شرح مقروضیت قابل پرداخت دولت افغانستان

1. مجموع 9 قرض توافق شده بانک جهانی با دولت افغانستان بالغ بر 437 ملیون دالر امریکائی میگردد. که از جمله 410 ملیون دالر به دولت افغانستان پرداخته شده است. تا اکنون دولت افغانستان نتوانسته است باز پرداخت نماید یعنی 410 میلیون مقروض از بانک جهانی میباشد.
2. بانک انکشاف آسیائی در 14 موارد با دولت افغانستان موافقه نموده است. مجموع پول که بانک جهانی پردازد مبلغ 824 ملیون میباشد از جمله مجموع پول 639 ملیون دالر باز پرداخت نشده است.
3. بانک انکشاف اسلامی در پرداخت چهار قرضه که 68 ملیون دالر میباشد موافقه نموده است. از جمله 21 ملیون پرداخته است که تا اکنون باز پرداخت نشده است.

4. مجموع دو قرضه توافق شده صندوق انکشافی سعودی بالغ به 80 میلیون دلار امریکائی میگردد. که از جمله مبلغ 46 میلیون دلار بدولت افغانستان پرداخته است که یک قران باز پرداخت نشده است.

5. مجموع قروض توافق شده صندوق وجهی بین المللی با دولت افغانستان مبلغ 116 میلیون میباشد. که تمام پول به دولت جمهوری افغانستان پرداخته شده است. دولت افغانستان تا اکنون یک پول نتوانسته است باز پرداخت نماید.

در مجموع تمام پولهای که دولت افغانستان مقروض است مبلغ 1232 میلیارد دلار میباشد.

مجموع قروض خارجی سالهای قبل را که در آینده جمهوری اسلامی افغانستان بپردازد و یا معافیت حاصل نماید قرار ذیل میباشد:

1. قروض صندوق توسعه حکومت کویت بالغ به 21,9 میلیون دلار امریکائی
2. قروض دولت ایران بالغ به 9,99 میلیون دلار امریکائی
3. قروض صندوق انکشافی اوپیک مبلغ 1.94 میلیون دلار امریکائی میباشد.
4. قروض حکومت بلغاریا بالغ بر 51,04 میلیون دلار امریکائی میباشد. (از درک برق حرارتی کابل)

مجموع معافیت قروض خارجی جمهوری اسلامی افغانستان به تفکیک کشور های معاف کننده و تاریخ اعلان معافیت.

1. حکومت چین در ماه مارچ 2004 مبلغ 18.80 میلیون دلار امریکائی قرضه خود را معاف نمود.
2. حکومت دنمارک مبلغ 5 میلیون کرون را که مبلغ 0.9 میلیون دلار میشود معاف نمود.
3. دولت سلواک در ماه جنوری 2005 مبلغ 29.34 میلیون دلار را معاف نمود.
4. دولت جرمنی در ماه سپتمبر 2002 مبلغ 67.51 میلیون دلار امریکائی را معاف نمود.
5. دولت آلمان در ماه حوت سال 1385 مبلغ 29.6 میلیون دلار را معاف نمود.
6. دولت روسیه در ماه اگست سال 2007 مبلغ 10316.22 میلیون دلار را معاف نمود.
7. دولت عربستان سعودی در ماه جنوری سال 2008 مبلغ 24 میلیون دلار را معاف نمود.
8. دولت عراق در ماه می سال 2008 مبلغ 9.5 میلیون دلار قرضه خود را معاف نمود.
9. دولت کروشیا مبلغ 0.49 میلیون دلار را معاف نمود.
10. بانک انکشاف جهانی در ماه می 2010 مبلغ 69.8 میلیون دلار را معاف نمود.
1. دولت ایالات متحده مبلغ 108.5 میلیون دلار قرضه خویش را در 22 جولای 2010 معاف نمود.
2. قروض جمهوری دموکراتیک جرمنی سابق بتاريخ 17 مارچ 2010 مبلغ 17 میلیون دلار امریکائی قرضه خود را معاف نمود.

مجموع معافیت قروض خارجی جمهوری اسلامی افغانستان از سال های 1381 الی ربع دوم 1390 بالغ به 12381.78 میلیارد دلار امریکائی میگردد.

خلاصه اقتصاد افغانستان

عواید و مصارف مالی کشور: پس از سال 1390 محاسبه مالی و پلان بودیجوی از ماه جدی تا جدی سال آینده محاسبه میگردد. سال 1391 طور 9 ماهه سنجش شده است.

1. عواید سالانه ملت افغان بالغ بر 39 میلیارد دلار است.
2. عواید سالانه دولت افغانستان بالغ بر 87.9 میلیارد افغانی یا 1.75 میلیارد دلار (9 ماهه)
3. مجموع بودجه ملی برای سال مالی 1931 در حدود 244.744 میلیارد افغانی (معادل 4.895 میلیارد دلار) پیشبینی و پلان گردیده است.

4. بودجه عادی سال مالی 1391 در حدود 133.752 میلیارد افغانی (معادل 2.675 میلیارد دالر) پیشبینی شده است که در حدود 11 فیصد نظر به بودجه عادی آغاز سال 1390 که بالغ به 150.752 میلیارد افغانی میگردد، کاهش را نشان میدهد دلیل آن سال مالی کوتاه تر است.
5. بودجه انکشافی سال مالی 1391 در حدود 110.991 میلیارد افغانی معادل 2.219 میلیارد دالر پلان و پیشبینی گردیده است که حدود 41 فیصد افزایش را بتناسب بودجه انکشافی آغاز سال 1390 نشان میدهد.
6. 57.4 فیصد مصارف عادی دولت بالای امنیت بمصارف می رسد.
7. عواید غیر مالیاتی فوق که در سال 1391 در حدود 15.810 میلیارد افغانی پیشبینی میگردد در حدود 9 میلیارد افغانی آنرا عواید حق العبور تیل و خط آهن که برای بار نخست شامل اقلام عایداتی کشور گردیده است تشکیل میدهد که دوباره برای تمویل حفظ و مراقبت خط آهن و سرکها اختصاص داده شده است.

کمک های بلاعوض برای تمویل بودجه ملی سال مالی 1931

42.7 فیصد بودجه عادی 69 فیصد بودجه انکشافی افغانستان از منابع خارجی کمک های بلاعوض دونه ها و مؤسسات بین المللی تمویل میگردد. حدود 16.6 فیصد دیگر سهم منابع داخلی بشمول عواید داخلی و عواید از دارای مس عینک برای تمویل پروژه های اختیاری اختصاص یافته است. کمکهای بلاعوض در تمویل بودجه عادی سال 1391 مبلغ 56.997 ملیارد افغانی گردیده است که اکثر آن در بخشهای اردو بمصرف خواهد رسید. کمک های بلاعوض برای تمویل بودجه انکشافی سال مالی 1931 بالغ به 76.334 میلیارد افغانی معادل 1.526 میلیارد دالر میگردد که از جمله 706.230 میلیون دالر شامل وجوه غیر اختیاری جدید 740.447 میلیون دالر وجوه غیر اختیاری انتقالی سال 1390 و مبلغ 80 میلیون دالر وجوه اختیاری جدید میباشد، میگردد، بر علاوه مبلغ 73.442 میلیون دالر دیگر وجوه تعهدات سالهای گذشته که بشکل قرضه میباشد برای تمویل پروژه های انکشافی غیر اختیاری شامل میباشد.

چه باید کرد که عواید بلند رود.

امریکائیا اظهار داشتند یگانه راه بیرون رفت که افغانستان بتواند خودر خود کفا سازد. همانا فروش معادن افغانستان است. دولت افغانستان از پول آن در بخشهای سکتوری غرض تولید سرمایه کار گیرد. در غیر راه افغانستان طولانی بنظر میرسد. واگر کمکها خارجی قطع گردد شاید حالت سال 1993 دوباره تکرار خواهد شد. در افغانستان دوپرابلم وجود دارد که هر دو مرض سرطان است. طالبان و مافیای درون دولتی. بزرگترین اشتباه بزرگ کرزی صاحب در نزد قوم و افراد صادق و وفادار افغانستان این است که کرزی صاحب در دوره دوم انتخابات بخاطر چوکی و قدرت با قاتلین غاصبین و معامله گران معامله نمود و اینکه وطنپرستان و دولتمندان افغان چه میخواست همه را نادیده گرفتند. با وجودیکه تعداد وزیران و روسای دولت افراد شریف و مناسب بدولت هستند ولی از آنها کاری ساخته نیست. خیلی جالب اینست که گاهی بعضی از وزرا کلیدی خود سرانه خود را شاروال ساخته به رفقا و قوم خویش خود جایداد و زمین توزیع مینمایند. بد بختانه قبلاً این افراد از 500 هزار دالر بیشتر را نمی شناختن ولی امروز هرکدام آنها از ملیارد دالر بیشتر دارند. اینها را در دستگاه دولت آنقدر قوی شده اند هر چه که بخواهند میتوانند. فعلاً آنها پول دارند افراد دارند و قدرت دولتی، ولی به اساس تجارب این نوع دولتها پشتیبان مردمی نداشته در شرایط وحالات خراب بزودی می شکند. اگر چه نادر خان ویا عبدالرحمن خان در نزد تعدادی آدم نا مناسب پنداشته میشوند ولی در دولت سازی خود خیلی شایسته بودند. این دو، دولت خود را قدم بقدم خشت به خشت از فولاد ساختند. ملت افغانستان یک دولت ملی میخواهد که قدرت دولتی صرف در دسترس قانون و دولت مردان شریف دانشمند اهل مکتب و کار باشد. بدون دولت ملی نمیتوان دولت صادق ساخت و عواید ملی را بلند برد. میخواهم یک سرگذشت را بشما قصه کنم.

قصه حقیقی

درین سالهای اخیر دوستان باهم نشسته بودیم و بعضی مهمانها هم داشتیم. یکی از دوستان که در دولت افغانستان پست را داشت از یکی از دوستان که کار شناس زراعت بود خواهش کرد که چه شیشتی شب وروز را شمار می کنی بیخی برو بوطن میلوونها جریب زمین درکنار دریا آمو افتاده آنرا زیر آب کن تا ملت از گرسنگی و تشنگی

نجات یابد. لحظه نگذشته بود دوست دیگر صدا کرد که برادر در افغانستان هنوز حکومت ملی ساخته نشده قدرت دستگاه دولت افغانستان بدست نظامیان سابقه قومندانهای جهادی و تنظیمها و وابسته گان آنها است. اگر تو بروی و این زمینها را زیر آب کنی بخدا اگر جریب آن بمردم مستحق برسد. بجز از اینکه مقدار کشت چرس و تریاک را زیاد کنی دیگر کدام خدمت نخواهد توانستی. بگذار وقتش خواهد رسید. دوستان از رفتن منصرف شدند.

منابع

از راپور سال وزارت محترم مالیه جمهوری افغانستان .

<http://mof.gov.af/Content/Media/Documents/1391NationalBudget3rdDraftSenttoParliament10April201220520128152120553325325.pdf>

راپور قرضه جمهوری افغانستان از بانک جهانی

<http://www.imf.org/external/pubs/ft/scr/2011/cr11330.pdf>

راپور مقروضیت دولت دموکراتیک افغانستان

www.aisa.org.af/.../441%20Debt%20Dollection

راپور مجموع قرضه دولت افغانستان

<http://siteresources.worldbank.org/INTDEBTDEPT/Resources/DSAFY06Afghanistan.pdf>

f